



Protokoll fra møte i Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi i VKM, tirsdag 25.01.06 kl. 10.00-15.00

Deltakere

Fra Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi:

Lene Frost Andersen, Ragnhild Halvorsen, Margaretha Haugen (møteleder), Helle Margrete Meltzer, Judith Narvhus og Jan Erik Paulsen

Frafall: Livar Frøyland og Kåre Julshamm

Observatører: Lars Johansson fra Sosial- og helsedirektoratet, avd. for ernæring.

Turid Ose fra Mattilsynet og Svanhild Vaskinn fra Mattilsynet etter lunsj

Fra sekretariatet til VKM:

Bente Mangschou (Ref.)

1 Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Fungerende leder for faggruppen, Margaretha Haugen, ønsket velkommen til møtet i Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi.

Ingen erklærte seg inhabile på dette møtet.

2 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Det var ingen kommentarer til møteinnkallelse og dagsorden. På grunn av at ad hoc gruppen som arbeider med helhetssyn på fisk og annen sjømat ikke hadde rukket å ferdigstille nytt utkast til rapport ble ikke denne saken vurdert av Faggruppe 7 på dette møtet som planlagt. Nytt utkast til rapport om helhetssyn på fisk og annen sjømat vil bli sendt faggruppen for kommentering per e-post før sluttbehandling på neste møte i Hovedkomiteen. Endret dagsorden var sendt ut til medlemmene i forkant av møtet.

3 Saker som ble behandlet på møtet

Tilleggsspørsmål fra Mattilsynet om berikningsmodellen

Faggruppen besluttet på forrige møte å vurdere konsekvenser av å endre de forutsetningene i modellen som gjelder hvor stor andel av energien som vil kunne komme fra beriket mat.

Danskene har i sin modell lagt til grunn at inntil 25 % av energien vil kunne komme fra beriket mat, mens Mattilsynet ønsker å legge til grunn at inntil 10 % av energien vil kunne komme fra berikede matvarer/drikker. Faggruppen diskuterte dette, og opprettholder at den støtter vurderingen som er gjort av danske myndigheter. Hvilken energiprosent som legges til grunn er imidlertid et håndteringsspørsmål som avgjøres i Mattilsynet. Faggruppen mener at en håndtering som legger til grunn mindre enn 25 energiprosent fra berikede matvarer, setter strengere krav til overvåkingen av inntak av næringsstoffer. Dersom 10 energiprosent legges til grunn må inntaket overvåkes på produktnivå. Dette innebærer i tillegg til metodologiske utfordringer når det gjelder kostholdsundersøkelser en kraftig oppgradering av Matvaretabellen til produktnivå.

Flynn og medarbeidere har i sin artikkel anført at undersøkelser (1999) fra Storbritannia som har liberal berikningspraksis viser at anslagsvis kun 3 % av energien kommer fra berikede produkter (Flynn et al.,2003). Faggruppen bemerket at det er uklart hva som ligger til grunn for dette estimatet, og at det kan ha skjedd en utvikling siden 1999 ikke minst når det gjelder drikkemønster blant ungdom og voksne – herunder berikede drikker.

Vurdering av 15 berikningssaker

Mattilsynet har bedt om at det i vurderingen av disse sakene presiseres hvilken helsefare som kan oppstå ved berikning med de ulike næringsstoffene, og hvilke aldersgrupper i befolkningen som vil kunne få for høyt inntak av de vitaminene og mineralene som er tilsatt angjeldende produkter. Nytt utkast til vurdering av tilsetning av vitaminer og mineraler til 14 drikker og ulike typer melk som inkluderer en slik presisering ble gjennomgått. Faggruppen hadde enkelte forslag til tekstendringer. Sekretariatet endret utkastet til vurdering i samsvar med faggruppens innspill, og sender siste utkast til faggruppen for endelig godkjenning per e-post.

Faggruppen foreslo at det utarbeides en oppdatert oversikt over hvilke negative helseeffekter som kan forekomme ved overskridelse av Tolerable Upper Intake Level (UL) for alle de ulike næringsstoffene (eller ved for høyt inntak der UL ikke er fastsatt). Sekretariatet utarbeider et utkast som faggruppen kan diskutere på et senere møte.

Vurdering av salt tilsatt fluor og jod

Det var utarbeidet en disposisjon for besvarelse av saken som ble diskutert på møtet. Det foreligger lite inntaksdata om bordsalt, og både inntaket av fluor og jod i ulike befolkningsgrupper er begrenset dokumentert. Faggruppen anser likevel at det finnes tilstrekkelig data til å kunne besvare forespørselen fra Mattilsynet. Faggruppen ønsker en avklaring fra Mattilsynet på om angjeldende søknad bare skal gjelde for bordsalt, altså om Mattilsynet når de gir berikningstillatelse skiller på bordsalt og salt som brukes i matvareindustrien, og hva slags bestemmelser som eventuelt gjelder for salt til produksjon av ferdigmat. Sekretariatet avklarer dette med Mattilsynet. Nytt utkast til vurdering vil bli sendt Faggruppen.

Vurdering av delvis hydrolysert guarkjerner som ny næringsmiddel ingrediens

Saken ble diskutert på forrige møtet. Mattilsynet har imidlertid kommet med en presisering av oppdraget som forenkler arbeidet med vurderingen. Faggruppen skal nå kun vurdere om en døgndose på 15 g delvis hydrolysert guarkjerner (PHGG) per dag for voksne og barn over 12 år, og 3 g per dag for barn 7-11 år vil representere en helserisiko. Utkast til vurdering ble diskutert. Faggruppen ønsket bedre dokumentasjon for renhet i produktet. Sekretariatet ber om slik dokumentasjon fra søker. Det skal også sjekkes om det er publisert ny litteratur om

PHGG som indikerer mulig helserisiko. Når ny dokumentasjon for renhet foreligger, og det er gjort tilstrekkelig litteratursøk, vil nytt utkast til vurdering bli sendt faggruppen for endelig kommentering per e-post.

Vurdering av Borojo som ny mat

Mattilsynet har mottatt en søknad om å bringe en drikk basert på frukten Borojo (fra treet Borojo Patinoi Cuatrecasas) på det norske markedet. Juice eller nektar av Borojofrukt har ikke tidligere vært i bruk på det norske eller europeiske marked. Produktet skal derfor vurderes som ny mat. Søker mener produktet må anses for å være såkalt "substantial equivalent" (vesentlig lik) med Noni-juice som allerede er på markedet, og som er vurdert av EUs Scientific Committee on Food i 2002. ("Substantial equivalence" er omtalt i Mattilsynets retningslinjer for helserisikovurdering av ny mat). Noni-juice er basert på en annen frukt (Morinda citrifolia L). Faggruppen kan ikke ut fra vedlagte dokumentasjon vurdere hvorvidt angjeldende produkt er vesentlig lik Noni-juice. Mattilsynet kontakter søker for framleggelse av dokumentasjon for at virkestoffer og andre aktive komponenter (herunder toksiske substanser) samsvarer med virkestoffer og andre aktive komponenter i Noni-juice. Det er imidlertid uklart om slik dokumentasjon kan framskaffes eller er relevant ettersom det er snakk om frukt fra to ulike trær (riktignok i samme familie). Det er nylig utgitt en nordisk rapport: Risk assessment and risk management of novel plant foods (TemaNord 2005:588). Judith Narvhus ser nærmere på denne rapporten. Hvordan saken skal behandles videre vil bli vurdert på neste møte i faggruppen eller når det foreligger bedre dokumentasjon for om produktet er vesentlig lik Noni-juice, og innholdet i den nordiske rapporten er bedre kjent for medlemmene i faggruppen.

Vurdering av kriterier for å inkludere /stryke næringsstoffforbindelser

Faggruppen gikk gjennom utkast til kriterier for å inkludere/stryke næringsstoffforbindelser i dokument CX/NFSDU/05/27/8 Codex Alimentarius Advisory list of nutrient compounds for use in foods for special dietary uses intended for use by infants and young children pkt 2.1. Faggruppen støtter forslaget til kriterier, og mener alle kriteriene må beholdes. Faggruppen påpekte at dersom kriteriene vedtas, så er det mange forbindelser som må strykes av den eksisterende listen. Faggruppen foreslo at det etableres en elektronisk arbeidsgruppe under denne komiteen i Codex som fordeler arbeidet med å se på listen med næringsstoffkomponenter. Faggruppen vil bidra dersom norske myndigheter deltar i en slik arbeidsgruppe. Faggruppen foreslo at norske myndigheter bidrar i en slik eventuell arbeidsgruppe ved å gjennomgå jernforbindelsene eller selenforbindelsene.

Status for øvrige saker i faggruppen

Helhetsvurdering av sukker/søtstoffer i leskedrikker

Mattilsynet har meddelt at inntaksberegningene vil foreligge i februar. Rapporten vil bli skrevet på engelsk.

Eksponeringsmodellverktøy

Ad hoc gruppen arbeider med å sammenstille innspill fra de ulike faggruppene i VKM. Det mangler svar fra en faggruppe. Sammenstillingen vil bli sendt Hovedkomiteen.

4 Møter o.a. av felles interesse

Dette ble ikke diskutert på møtet.

5 Eventuelt

Jan Erik Paulsen orienterte om arbeidet i Nasjonalt råd for ernæring med vurdering av behov og eventuelt tiltak for å øke inntaket av vitamin D i befolkningen. Arbeidsgruppen ser særlig på utsatte grupper for lavt inntak. Risiko for høyt inntak er ikke inkludert i arbeidet så langt, og overlater sannsynligvis en slik vurdering til VKM. Arbeidsgruppen er i en avsluttende fase med rapporten.

6 Nye møtedatoer

Kommende møter i Faggruppen for ernæring (human) dietetiske produkter, ny mat og allergi er tirsdag 14.03.06 kl. 10.00 – 14.30 og todagers møte 30. og 31.05.06 i Bergen.